

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО НА ЗРОШЕННІ

А.О. МИНКІНА – к. с.-г.н., Херсонський ДАУ

Основна задача господарств, зайнятих вирощуванням сільськогосподарських культур є виконання планів виробництва продукції, зниження виробничих витрат та собівартості одиниці продукції за рахунок підвищення продуктивності праці і росту врожайності сільськогосподарських культур. Одночасно слід вирішувати питання з покращання якості продукції, що значно впливає на рентабельність виробництва.

Важливе значення при вирощуванні сільськогосподарських рослин мають питання основного обробітку ґрунту, тому що вони пов'язані з великими енергетичними витратами.

Вивчаючи нову для зрошуваних умов півдня України культуру - льон олійний, були виконані розрахунки по визначенню економічної ефективності різних способів основного обробітку ґрунту, які застосовуються при його вирощуванні: оранки плугом ПН-5-35 та чизельного обробітку, чизельним плугом вітчизняного виробництва ПЧ-2,5. Глибина обробітку ґрунту 20-22 см.

При визначенні економічної ефективності різних способів основного обробітку ґрунту для льону олійного виконані розрахунки за такими показниками: вартість валової продукції, витрати на виробництво одиниці продукції та її собівартості, рентабельності виробництва.

Зміна вартості валової продукції при вирощуванні льону здійснювалась за такими закономірностями, як і врожайність культури. Урожайність насіння у вивчаємих варіантах була близькою за величиною – 23,9 ц/га /оранка/ та 23,3 ц/га /чизельний обробіток/.

Аналіз показує, що при зрошенні на темно-каштанових ґрунтах виконання чизельного обробітку в якості основного приводить до зниження виробничих витрат на 7,6 % по зрівнянню з полицевою оранкою. Збільшення витрат при проведенні оранки привело до підвищення собівартості 1 ц насіння льону в цьому варіанті.

Одним із основних показників оцінки ефективності вирощування культур є норма виробничої рентабельності, яка характеризує ефективність використання ресурсів в тому числі і сільськогосподарської техніки.

Більш висока норма виробничої рентабельності при вивченні способів основного обробітку ґрунту під льон олійний – 139 % - відмічена при чизельному обробітку ґрунту плугом ПЧ-2,5.

Приведені розрахунки свідчать про високу економічну ефективність вирощування на півдні України при зрошенні льону олійного. Доказана господарська доцільність застосування для таких посівів чизельного обробітку ґрунту на глибину 20-22 см в якості основного.

УДК 633.416:631.53

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ НАСІННИЦТВА КОРМОВИХ БУРЯКІВ ТА МОРКВИ БЕЗПЕРЕСАДКОВИМ СПОСОБОМ

В.Г.ФЕДОРЧУК – аспірант, Херсонський ДАУ

Всі культурні сорти кормових буряків та моркви – рослини з дворічним циклом розвитку. В перший рік життя рослини утворюють листову розетку і м'ясистий коренеплід. На другий рік із коренеплідів послідовно розвиваються листки, стеблі та квітки.

Головною особливістю безпересадкового способу є сівба під зиму. В зв'язку з цим на протязі 1994-1997 років в учгоспі "Приозерне" Херсонського сільськогосподарського інституту на зрошуваних землях проводились досліді по вивченню безпересадкового посіву кормових буряків, а також моркви.

Орати в даному разі потрібно не пізніше як за 18-20 днів до початку сівби, щоб ґрунт добре ущільнився і не було випирання навесні. Обробляти ґрунт доцільно плугами або плоскорізними знаряддями на глибину не глибше 20-22см.

Вирішальною умовою перезимівлі і одержання потрібної густоти рослин кормових буряків, та моркви на гектарі є строки сівби. В наших дослідях кращими строками сівби для кормових буряків була друга декада серпня, а для моркви перша декада серпня.

Висіяні в цей час кормові буряки та морква встигають до припинення осінньої вегетації утворити (в середньому за роки досліджень) коренеплід діаметром: для кормового буряка 2,5-3,6см, для моркви 0,8-2,5 см, масою 7,8-19,7 г та 6,0-14,3 г, відповідно, в залежності від агротехнічних прийомів вирощування.

Сіяти кормовий буряк та моркву доцільніше широкорядним способом з міжряддям 70см, на глибину 2–3 см з обов'язковим каткуванням посіву. Норма висіву насіння 1 класу для кормових буряків була 14-16 кг/га, а моркви 4-5 кг/га, з тим, щоб навесні після боронування і букетування сходів мати для кормового буряка 6-7, моркви 10-12 шт повноцінних рослин на погонний метр. Дуже загушені посіви дають низькі врожаї і збільшується кількість неповноцінного насіння.